

Merk toch, hoe sterk

'Nederlandsche Gedenck-Clanck' (1626)

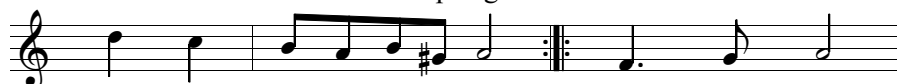
1. Merk toch, hoe sterk nu in 't werk zich al stelt,
Ziet, hoe hij slaaft, graaft en draaft met ge-weld,
2. 't Moe-di-ge, bloe-di-ge, woe-di-ge zwaard
Be-ving en le-ving, op-ge-ving der aard,
3. Die van O-ran-je kwam Span-je aan boord,
Maar al zo-dra Spi-no-la 't heeft ge-hoord,

1. Die t'al-len tijd zo ons vrij-heid heeft___ be-stre-den.
Om on-ze goed, en on bloed, en on-ze ste-den!
2. Blonk en het klonk, dat de von-ken daar___ uit sto-ven.
Won-der ge-don-der nu on-der was___ nu bo-ven,
3. Om uit het veld als een held t'ge-weld___ te we-ren;
Trekt hij fluks heen op de been met al___ zijn he-ren.

1. Hoor de Spaan-se trom-mels slaan! Hoor___ Ma-
Ziet, hoe komt hij trek-ken aan Ber--gen
2. Door al 't mij-nen en 't ge-schut Dat___ men
Me-nig Span-jaard in zijn___ hut In___ zijn
3. Cor-du-a kruit spoe-dig___ voort, Zag___ daar
Don Ve-las-co liep ge-stoord: 't Vlas___ was

1. raans trom-pet--ten! Berg op Zoom
te be-zet--ten! Laat's lands boom
2. daag-lijks hoor--de; Berg op Zoom
bloed ver-smoor--de. 't Heeft 's lands boom
3. niet te win--nen; Berg op Zoom
niet te spin--nen. 't Heeft 's lands boom

1. Houdt u vroom, Stut de Spaan-se scha--ren;
En zijn stroom Trouw'-lijk toch___ be-wa--ren.
2. Houdt zich vroom, 't Stut de Spaan-se scha--ren.
En zijn stroom Trouw'-lijk doen___ be-wa--ren.
3. Houdt zich vroom, 't stut de Spaan-se scha--ren;
En zijn stroom Trouw'-lijk doen___ be-wa--ren.

Adriaen Valerius (~ 1575 - 1625)

Merk toch, hoe sterk

1

Merk toch, hoe sterk nu in 't werk zich al stelt, Die t'allen tijd zo ons vrijheid heeft bestreden. Ziet, hoe hij slaaft, graaft en draaft met geweld, Om onze goed, en ons bloed, en onze steden!	Merke doch, wie stark nun ins Zeug sich schon legt, der zu aller Zeit [so] unsere Freiheit hat bekämpft. Seht, wie er sich plagt, gräbt und trabt mit Gewalt, um unser Gut und unser Blut und unsere Städte!
---	---

Hoor de Spaanse trommels slaan! Hoor Maraans ¹ trompetten! Ziet, hoe komt hij trekken aan Bergen ² te bezetten!	Höre die spanischen Trommeln schlagen! Höre des Hundsfotts Trompeten! Seht, wie kommt er daher gezogen, um Bergen zu besetzen!
--	---

Berg op Zoom, Houdt u vroom, Stut de Spaanse scharen; Laat 's lands boom En zijn stroom Trouw'lijk toch bewaren.	Bergen op Zoom, halte dich tapfer, halte auf die spanischen Scharen; lass des Landes Grenze und seinen Strom treulich doch bewahren.
---	---

2

't Moedige, bloedige, woedige zwaard Blonk en het klonk, dat de vonken daar uit stoven. Beving en leving, opgeving der aard, Wonder gedonder nu onder was nu boven	Das mutige, blutige, wütige Schwert glänzte, und es klang, dass die Funken daraus sprühten. Beben und Leben, Hochspritzen der Erde, Wunder-Gedonner bald unten war, bald oben
--	---

door al 't mijnen en 't geschut dat men daaglijks hoorde; Menig Spanjaard in zijn hut In zijn bloed versmoorde.	durch all das (Sprengen von) Minen und das Geschütz, das man täglich hörte; mancher Spanier in seiner Hütte in seinem Blut erstickte.
---	---

Berg op Zoom Houdt zich vroom, 't Stut de Spaanse scharen; 't Heeft 's lands boomes En zijn stroom Trouw'lijk doen bewaren.	Bergen op Zoom hält sich tapfer, es hält auf die spanischen Scharen; es hat des Landes Grenze und seinen Strom treulich bewahren lassen.
--	---

3

Die van Oranje kwam Spanje aan boord, Om uit het veld als een held 't geweld te weren; Maar al zodra Spinola ³ 't heeft gehoord, Trekt hij fluks heen op de been met al zijn heren.	Der von Oranien kam beim Spanier an Bord, um aus dem Feld wie ein Held die Gewalt abzuwehren; aber sobald Spinola es gehört hat, zieht er flugs von dannen, (macht sich) auf die Beine, mit all seinen Herren.
---	---

Cordua ³ kruit spoedig voort, Zag daar niet te winnen; Don Velasco ³ liep gestoord: 't Vlas was niet te spinnen.	Cordova schiebt schnell davon sah (ein), dort nicht gewinnen zu (können); Don Velasco lief verstört: der Flachs war nicht zu spinnen.
--	---

Berg op Zoom
Houdt zich vroom, 't stut de Spaanse scharen; ...

¹ Maraan: Schimpfwort für Spanier ('marrano' = Schwein)

² Bergen op Zoom: 1622 von den Spaniern belagerte Stadt an der Oosterschelde in der niederländischen Provinz Nordbrabant

³ Spinola, Cordua = Cordova, Don Velasco: spanische Heerführer;
Wortspiele: Spinola - spinnen;
Cordua - kordewagen = kruiwagen - Schubkarre;
Velasco - vlas - Flachs.

Merk toch, hoe sterk

'Nederlandsche Gedenck-Clanck' (1626)
Stem: Comedianten dans

1. Merk toch, hoe sterk nu in 't werk zich al stelt, Die 't al-len tijd zo ons vrij-heid heeft___ be - stre-den.
Ziet, hoe hij slaaft, graaft en draaft met ge-weld, Om on - ze goed, en ons bloed, en on____-ze ste-den!

2. 't Moe - di - ge, bloe - di - ge, woe - di - ge zwaard Blonk en het klonk, dat de von - ken daar ___ uit sto-ven.
Be - ving en le - ving, op - ge - ving der aard, Won - der ge - don - der nu on - der was ___ nu bo-ven,

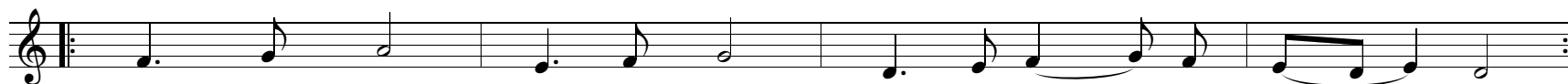
3. Die van O - ran - je kwam Span - je aan boord, Om uit het veld als een held 't ge-weld___ te we-ren;
Maar al zo - dra Spi - no - la 't heeft ge-hoord, Trekt hij fluks heen op de been met al____ zijn he-ren.

Hoor de Spaan - se trom - mels slaan! Hoor_____ Ma - raans trom - pet - - ten!
Ziet, hoe komt hij trek - ken aan Ber - - gen te be - zet - - ten!

Door al 't mij - nen en 't ge - schut, Dat_____ men daag - lijks hoor - - de;
Me - nig Span - jaard in zijn___ hut In_____ zijn bloed ver - smoor - - de.

Cor - du - a kruit spoe - dig___ voort, Zag_____ daar niet te win - - nen;
Don Ve - las - co liep ge - stoord: 't Vlas_____ was niet te spin - - nen.

Berg op Zoom, Houdt u vroom, Stut de Spaan - se scha - - ren;
Laat 's lands boom En zijn stroom Trouw' lijk toch___ be - wa - - ren.

Berg op Zoom Houdt zich vroom, 't Stut de Spaan - se scha - - ren.
't Heeft 's lands boom En zijn stroom Trouw' lijk doen___ be - wa - - ren.

Berg op Zoom Houdt zich vroom, 't Stut de Spaan - se scha - - ren;
't Heeft 's lands boom En zijn stroom Trouw' lijk doen___ be - wa - - ren.

Adriaen Valerius (~ 1575 - 1625)